

Asia: VN/33155/2021

Laatusuositus aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024–2027

1. Ikääntyvien työkyky paranee

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi ikääntyvien työkyky paranee -sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Työurien pidentäminen on välttämätöntä ja ikääntyvien työntekijöiden työpanosta tulee Suomessa hyödyntää nykyistä enemmän. Suomessa haasteena on edelleen ennenaikainen eläköityminen. Esimerkiksi 55–64-vuotiaista vain alle 70 prosenttia on mukana työelämässä.

Ikääntyneitä on aktiivisesti tuettava yhteiskunnassa ja työpaikoilla jatkamaan työuriaan vähintään eläkeikään saakka. Tarvitsemme myös entistä useamman jo eläkkeelle jääneen osallistumaan työelämään.

Laatusuositusten ikääntyvien työkykyä koskevaa sisältötekstiä voitaisiin selkiyttää erittelemällä tarkemmin työkykyyn vaikuttavat tekijät. Näitä ovat terveys, toimintakyky, osaaminen, arvot, asenteet ja motivaatio, johtaminen, työyhteisö ja työolosuhteet. Vaikka työkyky heikkenee ikääntyessä, työstä suoriutuminen ei heikkene vastaavassa suhteessa.

Ikääntyneiden työkyky voi heiketä myös työn sisältöjen, osaamisen tai asenteiden vuoksi. Toisaalta esimerkiksi työn muokkauksella, työyhteisön kannustavuudella ja työn sisäisellä motivaatiolla on myönteinen vaikutus haluan jatkaa työssä. Työterveyshuollon ja työpaikan yhteiset tukitoimet ovat tärkeitä.

Tutkimusten mukaan fyysinen työ ei paranna eikä ylläpidä fyysistä toimintakykyä ikääntyneillä työntekijöillä. Ikääntyvät tarvitsevat pidemmän ajan palautumiseen rasituksen jälkeen. Tästä voi aiheutua työkyvyn ongelmia etenkin niissä töissä, jotka kuormittavat fyysisesti. Hoito- ja hoivatyöhön liittyy osaltaan myös fyysistä rasitusta ikääntyneiden ja vanhusten palveluissa.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi ikääntyvien työkyky paranee -osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Laatusuosituksissa olisi tärkeää painottaa nykyistä enemmän ikääntymisen mukanaan tuomia myönteisiä piirteitä, jotka vaikuttavat osaltaan työkykyyn ja työssä jatkamiseen. Esimerkiksi työkokemus ja mahdollisuudet ennakoita tulevia tilanteita voivat kompensoida kognition kuten tiedonkäsittelytaitojen heikkenemistä.

Suosituksissa ja sisältötekstissä tulisi näkyä, että iäkkäiden palveluissa työskentelee tai tulee työskennellä myös muita kuin hoivahenkilöstöä, kuten sosionomeja, geronomeja ja sosiaalityöntekijöitä. Gerontologisen sosiaalityön merkitys tulisi huomioida, ja tätä koskeva suositus olisi tärkeä

kirjata suosituksiin. Gerontologisen sosiaalityön avulla voidaan puuttua ajoissa vaikeisiin elämäntilanteisiin ja viivästyttää hoidon tarvetta.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi ikääntyvien työkyky paranee -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Miina Sillanpään Säätiö esittää, että hyviin käytäntöihin lisätään työn muokkausta koskevia hyviä käytäntöjä. Näitä ovat esimerkiksi seuraavat:

- tiettyjen kuormittavien työtehtävien rajaaminen kokonaan pois (esimerkiksi fyysistä työtä tekevillä)
- työasentojen ja työympäristön muuttaminen
- työajan joustot: työajan lyhennykset, mahdollisuudet valita itselle sopivia työaikoja joustavasti
- työn ja työtehtävien pilkkominen pienempiin kokonaisuuksiin
- eettiseen kuormitukseen puuttuminen.

Joidenkin tutkimusten mukaan ikääntyvät kokevat työajan joustot hyödyllisimpinä työn muokkauksen keinoina. On myös näyttöä siitä, että ikääntyvien tukeminen takaisin työhön jo varhaisessa vaiheessa sairauspoissaolokautta vähentää riskiä siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle. Nämä keinot on tärkeää mainita hyvissä käytännöissä.

Hyviin käytäntöihin voitaisiin lisätä myös työkykykoordinaattori-toimintamalli. Työkykykoordinaattori tukee myös ikääntyneitä, joilla on työkyvyn haasteita. Työkykykoordinaattorit antavat neuvoja ja ohjaavat täsmätyökykyisiä työssä jatkamiseen liittyvissä asioissa, huomioiden ihmisen omat tavoitteet, toiveet ja odotukset.

Hyviin käytäntöihin tarvitaan ehdottomasti toimiva ja tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Hyviä käytäntöjä työterveyshuollon ja työpaikan välisestä yhteistyöstä on kehitetty mm. TYÖOTE-mallissa. TYÖOTE-toimintamalli tehostaa työterveyshuollon ja julkisen terveydenhuollon yhteistyötä. Tavoitteena on parantaa työkyvyn tukea ja siirtää työkyvyn arviointivastuuta erikoissairanhoidosta ja perusterveydenhuollosta työterveyshuoltoon. TYÖOTE-mallia voitaisiin räätälöidä ikääntyneiden työntekijöiden tarpeisiin.

2. Iäkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi iäkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Iäkkäiden toimintakykyä koskevassa osiossa tulisi huomioida selkeämmin myös haavoittuvassa asemassa olevat ikääntyneet. Heillä on usein samanaikaisia ongelmia toimintakyvyssä, terveydessä, hyvinvoinnissa ja osallisuudessa. Ongelmat kasautuvat, ja siksi tarvitaan kokonaisvaltaista tukea ja apua.

Miina Sillanpään Säätiö katsoo, että laatusuosituksiin tarvittaisiin selkeämpi ja kokonaisvaltaisempi tarkastelu kuntoutuksesta ja kuntoutumisen mahdollisuuksista. Vaikka ikääntyminen ei ole sairaus, josta pitäisi tai voisi kuntoutua, voidaan kuntoutuksella monin tavoin vaikuttaa ikääntyneiden toimintakykyyn, terveyteen, hyvinvointiin ja osallisuuteen.

Ikääntyvien toimintakykyä voidaan parantaa ja hidastaa sen heikkenemistä. Noin puolella yli 75-vuotiaista suomalaisista on erilaisia toimintakyvyn haasteita. Joka neljäs tämän ikäisistä saa säännöllisesti palveluita, tai heillä on omaishoitaja. Suurin osa ikäryhmään kuuluvista ihmisistä hyötyy jo siitä, että he liikkuvat enemmän ja ruokavalio on riittävän monipuolinen ja proteiinirikas.

Ennaltaehkäisevillä, riittävän varhain käynnistyvillä toimilla on valtavan suuri vaikutus ihmisten toimintakykyyn. Kuntoutuksella voidaan turvata ihmisten hyvää ja merkityksellistä elämää. Kuntoutusta ja kuntoutumista koskevia toimintamalleja on Suomessa paljon; fysioterapiasta muistikuntoutukseen, kinestetikkaan, vertaistukeen ja ikääntyneiden motivointiin. Pelkästään järjestöjen kehittämää kuntoutuksen toimintamuotoja on olemassa valtava määrä. Näitä olisi tärkeää eritellä ja kuvata laatusuosituksissa tarkemmin.

Miina Sillanpään Säätiö pitää tärkeänä, että kuntoutuminen on kokonaisuudessaan suositusten läpileikkaava tavoite ja lähtökohta ikääntyneiden parissa tehtävässä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä sekä erilaisissa palveluissa. Tämä koskee niin etsivää ja löytävää työtä kuin palveluohjausta, kotihoitoa, päivätoimintaa, ympärivuorokautista hoivaa ja yhteisöllistä asumista.

Kuntoutuminen on tavoitteena myös etsivässä ja löytävässä työssä, jossa mielen hyvinvointi, osallisuuden kokemus ja toimintakyvyn eri osa-alueet voivat vahvistua.

Miina Sillanpään Säätiö esittää, kohdan 3.1.5 otsikointia muutettaisiin ja kuntoutus on selkeästi omana kokonaisuutenaan ja omana alaotsikkonaan laatusuosituksissa.

Miina Sillanpään Säätiö kiinnittää huomiota myös kuntoutuksen ja kuntoutumisen määrittelyyn. Kuntoutuksesta puhuttaessa ajatellaan usein, että se on sosiaali- ja terveydenhuollon vastuulla olevaa asiaa tai jokin erillinen palvelu. Kuntoutus on kuitenkin paljon enemmän kuin vain joukko kuntoutumista ja toimintakykyä edistäviä toimenpiteitä sotessa. Kuntoutus on oikeutta olla osallinen ja aktiivinen toimija. Siinä on lopulta kyse oikeudesta osallistua tasavertaisena ja täysivaltaisena jäsenenä yhteiskunnan eri toimintoihin.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi iäkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään -osion käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Esitämme, että käytäntöihin lisätään kuntoutus ja kuntoutuksen toteutuminen ikääntyneillä.

Kun valtakunnallisena linjauksena on toteuttaa yhteisöllistä asumista, tarvitaan hyvät käytännöt myös yhteisöllisen asumisen toteuttamisesta. Esimerkiksi, miten yhteisöllisyyttä koskevaa osaaamista saadaan ja miten sitä voidaan kehittää ja toteuttaa yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

Kotona asuvien ikääntyneiden toimintakyvyn tukemiseen tarvitaan kuvaus hyvistä käytännöistä. Ikääntyneiden auttaminen liikkumaan, ulkoilemaan ja harrastamaan tukee fyysisistä, psyykkistä ja kognitiivista toimintakykyä. Lisäksi on tärkeää lisätä omaishoitajia sekä heidän kuntoutumistaan ja toimintakyvyn tukeaan koskevat hyvät käytännöt.

Miina Sillanpään Säätiö pitää tärkeänä muistikuntoutukseen, ryhmätoimintaan ja vertaistukeen kehitettyjen hyvien käytäntöjen mainitsemista. Tällaisia on kehittänyt ja levittänyt myös Miina

Sillanpään Säätiö yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyvistä käytännöistä voidaan mainita esimerkiksi MuistiMontessori, Muistipuisto-verkkopalvelu sekä Voimaa ikämiesten arkeen – ryhmätöimintamalli.

Miina Sillanpään Säätiö painottaa, että hyviä käytäntöjä ikääntyneiden toimintakyvyn, osallisuuden, hyvinvoinnin ja kuntoutumisen tukemiseksi on olemassa Suomessa valtavasti. Haasteena on, että ne ovat hajallaan. Esimerkiksi ikääntyvien kuntoutuksen hyvistä käytännöistä ei ole koostettua tietoa ja vaikutusarviointeja.

3. Osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Vapaaehtoistoiminnalla on paljon hyvinvointivaikutuksia. Kansalaisareenan vuonna 2021 toteuttaman tutkimuksen mukaan vapaaehtoisuus auttaa vähentämään yksinäisyyttä ja torjumaan syrjäytymistä. Noin puolet Kansalaisareenan kyselyyn vastanneista koki vapaaehtoistoiminnan vähentäneen heidän kokemaansa yksinäisyyttä.

Kansalaisareenan keräämän kyselyaineiston perusteella voidaan todeta, että vapaaehtoistoiminnan kautta moni ihminen kokee sellaista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, jota hän ei kokisi missään muualla. Erityisesti työelämän ulkopuolella oleville, yksinäisyyttä kokeville, vaikeuksien kanssa painiskeleville tai syrjäytetyille ihmisille vapaaehtoistoiminnasta saatava osallisuuden ja toimijuuden kokemus voi olla elintärkeää. Ikääntyneille vapaaehtoistoiminta voi olla hyvin merkittävä hyvinvoinnin lähde. Vapaaehtoistoiminta tuottaa todennetusti myös taloudellisia hyötyjä yhteiskunnalle.

Vapaaehtoisilla on hyvin tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (hyte). Sisältötekstiin olisi syytä lisätä hyte-työn kehittäminen ja muun muassa kuntien ja hyvinvointialueiden vastuunjaon selkiyttäminen. Sosiaali- ja terveystieteiden kattojärjestön SOSTE:n vuoden 2023 sosiaali-barometrin mukaan kuntien ja hyvinvointialueiden vastuunjaossa on paljon epäselvyyttä.

Mielen hyvinvoinnin ja kulttuurihyvinvoinnin ohella myös osallisuuden tulee olla läpileikkaava laatusuosituksen päämäärä. Tämä päämäärä tulisi määritellä selkeästi laatusuosituksessa.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa -osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Miina Sillanpään Säätiö esittää, että suosituksiin lisätään hyte-työn ja sen roolien selkiyttäminen erityisesti hyvinvointialueiden, kuntien sekä järjestöjen kesken. Suosituksissa tulisi näkyä myös se, että hyte-työ edellyttää myös taloudellisia voimavaroja.

Suomessa naapurustojen ja kortteleiden kehittämistä voitaisiin tehdä paljon määrätietoisemmin ja tavoitteellisemmin ihmisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Naapurustojen kehittämistyön ytimessä ovat asukkaat ja yhteisöt, sekä asukkaiden oman toimijuuden vahvistaminen osana sosiaalisia verkostoja. Ajatus on, että hyvä kaupunki rakentuu aktiivisista yhteisöistä – ei vain tilastoyksiköistä tai asuinalueista. (Ks. <https://kuntasaatio.fi/wp-content/uploads/2020/08/MPK-Hollanti-sivuiltain.pdf>).

Suomessa kaavoitusmonopoli on kunnilla. Kaupunki-infrastruktuuria koskevilla päätöksillä on laajat vaikutukset myös ihmisten sosiaalisen kanssakäymisen muotoutumiseen, kulkureitteihin ja paikkoihin, joissa ihmiset voivat kokoontua yhteen ja siten rakentaa myös yhteisöllisyyttä.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Laatusuositukseen olisi tärkeää lisätä hyte-työn hyviä käytäntöjä, esimerkiksi Oulun kaupungin malli, jossa hytellä on oma budjetti ja omat vastuuhenkilöt.

Laatusuositusten hyviin käytäntöihin olisi tärkeää lisätä myös naapurustotyö, jolla on paljon vaikutuksia ikääntyneiden hyvinvointiin ja osallisuuteen. Hyviä toimintamalleja löytyy maailmalta paljon, esimerkiksi Hollannista ja Tanskasta. Suomen esimerkkeinä voitaisiin käyttää hoivakorttelit-toimintamalleja. Miina Sillanpään Säätiö on ollut kehittämässä Pikku Huopalahden yhteisöllisyyttä ja liikumismahdollisuuksia yhdessä Helsingin kaupungin ja yritysten kanssa Taavetinpuikeissa.

Hyviin käytäntöihin Miina Sillanpään Säätiö esittää lisättäväksi myös luontolähtöisiä toimintamalleja. Esimerkiksi viherympäristöjen ja puutarhojen merkityksestä kuntoutumiselle on olemassa tutkittua tietoa.

4. Teknologia lisää hyvinvointia

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi teknologia lisää hyvinvointia -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Teknologialla ja teknologisilla ratkaisuilla voidaan monin tavoin vaikuttaa ikääntyneiden hyvinvointiin, terveyteen ja osallisuuteen. Teknologialla on iso rooli myös tämän päivän kuntoutuksessa. Etäkuntoutus mahdollistaa kuntoutuksen toteutumista jokapäiväisessä elämässä. Kuntoutuksen tulokset voivat siirtyä tehokkaammin osaksi normaaleja arjen toimintoja. Etäkuntoutuksen hyödyistä on olemassa varsin paljon tutkittua tietoa.

Kuitenkin digitalisaation ja teknologian kehitys aiheuttaa myös entistä enemmän kysymyksiä. Yli 1000 maailman johtavaa teknologia-asiantuntijaa vaati vuoden 2023 alussa tekoälyn kehittämisen pysäyttämistä. Vaatimukset teknologian sääntelyn lisäämisestä ovat voimistuneet.

Laatusuositusten sisältötekstiin olisi syytä vahvistaa teknologian vaikutusten mahdollisimman monipuolista arviointia ja vaikutusanalyysien toteuttamista jo ennen teknologisten ratkaisujen käyttöönottoa. Selvää on, että ikääntyneiden tulisi olla mukana uusien teknologioiden kehittämisessä ja heidän mielipiteitään tulisi kuulla. Nyt monissa mielipidekyselyissä, joista osa voi liittyä myös teknologiaan ja digitalisaatioon, kaikista iäkkäimmät rajautuvat kohderyhmän ulkopuolelle.

Digitalisaatiokehitys jakaa myös ikääntyneitä ja voi syrjäyttää heitä yhteiskunnan toiminnoista. Siksi tarvitaan ikääntyneille räätälöityä tukea ja apua digitaalisten välineiden käyttöön ja digitaaliseen asiointiin.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi teknologia lisää hyvinvointia -osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Esitämme, että suosituksiin lisätään teknologian ennakoarviointi ja vaikutusarviointit. Suosituksiin tarvitaan myös ikääntyneille kohdistuva tuki ja apu, jotta he pysyvät yhteiskunnan toiminnoissa mukana digitalisaatiokehityksen edetessä.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi teknologia lisää hyvinvointia -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Miina Sillanpään Säätiö katsoo, että hyvissä käytännöissä tulisi näkyä myös teknologian ennakoarvioinnin toimintatavat. Teknologian eriarvoistaviin vaikutuksiin ja keinoihin ehkäistä tätä kehitystä tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

5. Ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Olemme todenneet lausunnossa jo aiemmassa kohdassa kuntien tärkeän roolin asuinympäristöjen ja naapurustojen infrastruktuurien kehittämisessä. Kuntien kaavoituksella on laajat vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Asuinympäristöt eivät ole pelkkiä asumisen paikkoja, tilastoyksiköitä tai asuinalueita, vaan ihmisten merkityksellisen arjen, sosiaalisen kanssakäymisen ja toimijuuden paikkoja.

Miina Sillanpään Säätiö katsoo, että naapurustojen ja kortteleiden kehittämisessä on valtavasti annettavaa myös ikääntyneille sekä heidän hyvinvoinnilleen ja osallisuudelleen. Suomeen tarvittaisiin määrätietoista kehittämistyötä, jossa yhdistettäisiin kunnan, hyvinvointialueen (mm. sosiaalihuoltolain alainen palveluasuminen), järjestöjen ja yritysten intressejä ja toimintaa. Esimerkiksi järjestöt tarjoavat valtavasti erilaisia osallisuuden muotoja naapurustoissa digituesta erilaisiin tapahtumiin, ja edistävät siten myös naapurustojen elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Laatusuositusten sisältötekstissä olisi hyvä avata yhteisöllistä asumista. Tällä hetkellä konsepti on epäselvä.

Muistisairaiden määrän koko ajan kasvaessa muistikuntoutuksen merkitys lisääntyy. Tämä tulee huomioida myös asumisessa ja naapurustoissa. Muistikuntoutuksen mahdollisuuksia voidaan tunnistaa paljon kaupunki-infrassa ja asumisen ympäristöissä. Samanaikaisesti tarvitaan toimintatapoja, joilla asuinympäristöjä ja naapurustoja muokataan muistiystävällisemmiksi ja vähennetään muistisairauksiin liitettävää stigmaa.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin -osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Olemme kuvanneet suositusten lähtökohtia yllä. Pidämme tärkeänä naapurustojen kehittämistä koskevan suosituksen lisäämistä. Muistikuntoutuksen mahdollisuudet kaupunkiympäristöissä olisi tärkeää lisätä asian yhteiskunnallisen ja inhimillisen merkittävyyden vuoksi.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suosituksissa olisi syytä mainita toimivia naapurustotyön käytäntöjä, esimerkiksi Kalliolan Settlementin monipuolista toimintaa (<https://kalliola.fi/osallistu-toimintaamme/settlementitalo/>).

Muistisairaiden määrä kasvaa. Hyvissä käytännöissä tulisi mainita muistikuntoutuksen hyviä käytäntöjä, jotka koskevat myös asuinympäristöjä. Esimerkiksi voitaisiin mainita MuistiMontessorin hyödyntäminen myös asuinympäristön ja tilojen kehittämisessä. Esimerkiksi Miina Sillanpään Säätiökonserniin kuuluvassa Wilhelmiina Palvelut Oy:ssä on hyödynnetty MuistiMontessoria monipuolisesti, myös niiden suunnitteluvaiheessa.

Hyvänä käytäntönä olisi syytä mainita ylisukupolvisia kortteli- ja naapurustohankkeita.

6. Palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Tuoreen E2:n julkaiseman tutkimuksen mukaan vanhusten hoidon tila on suomalaisia kolmanneksi eniten huolestuttava asia. 60 prosenttia kyselytutkimukseen vastanneista on tätä mieltä, ja katsoo, että päättäjien tulisi kiinnittää vanhusten hoidon tilaan erityistä huomiota.

Olisi tärkeää kuvata laatusuosituksen palveluita koskevassa sisältötekstissä palveluiden jatkuvan kehittämisen tarvetta ja toimenpiteitä sen toteuttamiseksi. Yhtälö on haastava, koska ikääntyvien määrä kasvaa ja samalla menoja joudutaan hillitsemään. Kuitenkin Suomessa ikääntyneiden palveluiden rahoitus laahaa selvästi muita maita jäljessä.

Merkkejä on myös siitä, että raskaampaa hoivaa tarvitsevia ikääntyneitä ohjataan kevyempiin palveluihin, ja yhä huonokuntoisempia ihmisiä asuu kotona. Yhteisöllisen asumisen konseptilla ei voida poistaa raskaampien palveluiden tarvetta. Samalla kuitenkin tarvitaan jatkuvaa palveluiden kehittämistyötä, ja lisää joustavuutta ammattilaisten rooleihin. Hoivatyön sisällöllinen kehittäminen on tärkeää.

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Hyviin käytäntöihin tulisi Miina Sillanpään Säätiön mielestä lisätä kuntoutus ja kuntoutuksen toteutuminen. Hyvä käytäntö on, että kuntoutussuunnitelmat laaditaan kuntoutustarpeessa oleville ikääntyneille niin kotihoidossa, yhteisöllisessä asumisessa kuin ympärivuorokautisessa hoivassakin. Hyviin käytäntöihin voitaisiin lisätä myös koti- ja arkikuntoutus.

7. Skenaariolaskelmat

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi skenaariolaskelmat -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

8. Laatuindikaattorit

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi laatuindikaattorit -osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Lakisääteisiä palveluja koskeviin laatuindikaattoreihin tarvitaan ihmisten merkityksellistä ja mielekästä elämää koskevat indikaattorit. Asiakastyytyväisyys ei yksin riitä. Omaisyhteistyötä koskevat laatuindikaattorit olisi tärkeää lisätä laatusuositukseen.

Yksinäisyyden sijaan tai rinnalla voitaisiin mitata sosiaalisia kontakteja ja niiden antamaa merkitystä ja/tai sisältöjä sekä koettua hyvinvointia ja osallisuuden tunnetta.

Indikaattoreihin tarvitaan myös kuntoutuksen toteutumisen mittarit.

Lausunnon laatijat: Soile Kuitunen, toimitusjohtaja ja Elisa Virkola, kehittämisen asiantuntija, Miina Sillanpään Säätiö